

میزان کلسیم دریافتی و آزمون سنجش تراکم استخوانی در بیماران مراجعه کننده به مرکز آزمون سنجش تراکم استخوان شیراز (۱۳۸۲)

لیلی مصلی نژاد^۱، سکینه شهسواری^۲

دریافت مقاله: ۱۳۸۳/۶/۲۴ اصلاح نهایی: ۱۳۸۴/۴/۱ پذیرش مقاله: ۱۳۸۴/۵/۱۲

چکیده

زمینه و هدف: پوکی استخوان نوعی بیماری متابولیکی استخوان است که با توده استخوانی اندک و برهم ریختگی ریز ساختارهای بافت استخوانی همراه بوده و در نهایت به افزایش شکستگی آن منجر می‌گردد. هدف این پژوهش بررسی ارتباط بین کلسیم دریافتی و آزمون سنجش تراکم استخوانی است.

مواد روش‌ها: این مطالعه توصیفی بر روی ۲۵۰ فرد مراجعه کننده به بخش آزمون سنجش تراکم استخوانی شیراز که سابقه بیماری‌های متابولیکی و مصرف استروئید نداشته و از نظر عواملی مانند سن، جنس، شاخص توده بدن و مصرف هورمون‌های جایگزین یکسان‌سازی شده بودند، از طریق نمونه‌گیری (مبتنی بر هدف) انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش پرسش‌نامه دو قسمتی حاوی اطلاعات دموگرافیک و جدول ترکیبی مواد غذایی شامل مقدار کلسیم مصرفی ۲۴ ساعته بود و سپس ارتباط بین آزمون سنجش تراکم استخوانی ناحیه هیپ و لومبوساکرال و میزان کلسیم مصرفی روزانه این افراد مورد بررسی قرار گرفت. میزان مطلوب کلسیم مصرفی روزانه ۱۲۰۰ میلی‌گرم و آزمون سنجش تراکم استخوانی مطابق با استانداردهای جهانی میزان t کمتر از یک انحراف معیار نسبت به حداکثر آزمون سنجش فرد بالغ به عنوان استئوپنی و نمره کمتر از ۲/۵ انحراف معیار به عنوان پوکی استخوان در نظر گرفته شد. داده‌ها با آزمون‌های X^2 ، t -من و ویتنی و کراسکال-والیس مورد تجزیه آماری قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که با وجود این که ۵۶/۴٪ افراد در دوره پس از یائسگی قرار داشتند، اما میزان کلسیم مصرفی آن‌ها در ۸۹/۳٪ موارد کمتر از ۱۲۰۰ میلی‌گرم در روز بود. ارتباط معنی‌داری ($p=0/02$) بین میزان کلسیم دریافتی و شغل زنان وجود داشت به طوری که در زنان خانه‌دار میزان کلسیم روزانه مصرفی کمتر بود. هم‌چنین بر اساس نتایج مشخص شد که ارتباط آماری معنی‌دار ($p<0/05$) بین مصرف کلسیم و آزمون سنجش تراکم استخوانی ناحیه هیپ و لومبوساکرال وجود داشت، بدین معنی که در افراد دارای رژیم نامناسب کلسیم میزان استئوپنی و پوکی استخوان بیشتر بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده از این مطالعه و نظر به این که مصرف کلسیم تأثیر قابل توجهی بر تراکم استخوانی افراد دارد پیشنهاد می‌شود تا اطلاع‌رسانی و آموزش مناسب و وسیع در سطح جامعه در جهت بهبود رژیم مناسب مصرفی و ارتقا سطح سلامت افراد جامعه انجام گیرد.

واژه‌های کلیدی: تراکم استخوانی، رژیم غذایی، کلسیم، شیراز

۱- (نویسنده مسئول) مربی و عضو هیأت علمی گروه آموزشی پرستاری دانشکده علوم پزشکی جهرم
تلفن: ۰۷۹۱-۳۳۳۱۵۲۳، فاکس: ۰۷۹۱-۳۳۳۱۵۲۰، پست الکترونیکی: mossla_1@yahoo.com

۲- مربی و عضو هیأت علمی گروه آموزشی پرستاری دانشکده علوم پزشکی جهرم